

Posudek diplomové práce na téma Práva dítěte v mezinárodních dokumentech v oblasti soudnictví ve věcech mládeže předložené Minh Tra Pham

1) K tématu a metodologii práce

Ochrana dětských delikventů vychází ze skutečnosti, že dětští pachatelé jsou z řady důvodů zvláště zranitelné osoby, což je důvodem pro jejich zvýšenou ochranu v celém soudním procesu, včetně preventivních opatření a následné péče. Dítě, které se octlo v konfliktu se zákonem, není sice z principu obětí. Může jí však být, pokud stát nerespektuje mezinárodní standard zacházení s dětmi, které se octly v postavení delikventů.

Předložená diplomová práce je aktuální a přínosná již volbou tématu a zejména pak koncepčním přístupem, který poskytuje čtenáři ucelený výklad mezinárodního standardu ochrany dítěte ve všech fázích soudního řízení. Tento koncepční přístup vyžadoval především hlubší studium příslušných dokumentů povahy hard law i soft law, ale též komentářů kontrolního orgánu Úmluvy o právech dítěte, kterým je Výbor pro práva dítěte (dále jen CRC) jakož i judikátů Evropského soudu pro lidská práva. Zastoupeny jsou též prameny nauky s tím, že autorka čerpá z domácích i zahraničních zdrojů. Otázkou do diskuze je, zda by nebylo vhodné prozkoumat i úlohu mezinárodních obyčejů, zejména v souvislosti se zákazem výkonu trestu smrti, mučení a nelidského a ponižujícího zacházení nebo trestání dětských pachatelů. A to tím spíše, že se děti – často proti své vůli – stávají i pachateli válečných zločinů a zločinů proti lidskosti, zejména když jsou zneužívány, jako dětští vojáci, což je případ řady, zejména afrických zemí. Tyto neblahé skutečnosti jsou reflektovány i mezinárodním právem trestním a judikáty Mezinárodního trestního soudu a smíšených tribunálů.

Z metodologického hlediska je poněkud ke škodě věci a na úkor autorčina vlastního vkladu k tématu, že v úvodu práce nezformulovala dvě či tři stěžejní otázky jako předmět jejího zkoumání. Mohla si tak otevřít větší prostor pro cílenou analýzu zkoumaných dokumentů, jakož i vlastní syntézu dosažených poznatků. To vše by nesporně obohatilo přidanou hodnotu jinak velmi kvalitního díla. V tomto kontextu se např. nabízelo systematictější sledování – v následných kapitolách – otázky základních modelů soudnictví včetně autorčina vlastního výsledného hodnocení (viz str.10).

2) K obsahu práce

Druhá kapitola se, v logické návaznosti, věnuje rozboru stěžejních dokumentů přijatých na půdě OSN. Samostatnou pozornost by si podle oponentky zasloužily čl. 38 a 40 CRC, které expresis verbis integrují do jejího korpusu normativitu mezinárodního trestního a humanitárního práva. Nabízí se otázka, zda tento nový přístup svědčí ve prospěch snahy zamezit v rovině procesního i hmotného práva odlišnou interpretaci různých pravidel. V tomto kontextu se nabízí i otázka, zda je Výbor pro práva dítěte autorizován vykládat ve svých komentářích pravidla trestního a humanitárního práva. Relevantní je i otázka, zda má tento integrovaný přístup význam pro vztah mezinárodního a vnitrostátního práva ve věcech dětských pachatelů. Z autorčina textu lze dovodit, že v případě ochrany dětských pachatelů může jít spíše o nové systémové uspořádání zahrnující pravidla řady odvětví mezinárodního práva (viz str.9), které se může, s ohledem na vývoj vnějších okolností uplatnit i v jiných oblastech mezinárodního práva. Ve prospěch jednotného výkladu pravidel obsažených v různých smluvních instrumentech svědčí i klíčová pravidla soft law jejichž rozboru věnuje autorka žádoucí pozornost. Tyto dokumenty povahy soft law nejsou sice formálně závazná, avšak svým obsahem stvrzují a aktuálně vykládají to, co již

právem jest a to bez ohledu na formální zdroj, kterým jsou relevantní smluvní dokumenty přijaté na půdě OSN.

Rovněž zařazení třetí kapitoly věnované implementaci mezinárodních standardů v Českém právním řádu je vhodné a logické už proto, že objasňuje efektivitu přijatých závazků a zejména pak kontrolního mechanismu CRC v podmínkách českého soudnictví. Zároveň se nabízí otázka, zda může ochraně práv dětských delikventů obecně, a v ČR zejména, přispět i možnost Výboru pro práva dítěte přijímat individuální stížnosti, nebo zda autorka považuje systém podávání pravidelných zpráv za dostačující.

3) Formální náležitosti elaborátu

Předložená diplomová práce v celkovém rozsahu 54 stran věcného obsahu je zpracovaná na velmi dobré formální úrovni. Je napsaná odborným jazykem a rovněž stylistická úroveň odpovídá požadavkům kladeným na tento druh kvalifikační práce. K ocenění je bohatý a kvalifikovaně zpracovaný poznámkový aparát. Rovněž seznam literatury je odborně sestaven a svědčí o vyváženosti použitých zdrojů.

Otázky k zodpovězení při ústní obhajobě jsou uvedeny v textu posudku.

Předložená diplomová práce má jako celek velmi dobrou úroveň a připomínky v posudku nikterak nezpochybňují tento její standard. Autorce mají posloužit spíše do budoucna.

Předložená diplomová práce odpovídá požadavkům, které jsou kladeny na tento druh prací na Právnické fakultě UK a doporučuji ji k ústní obhajobě a předběžně ji hodnotím jako **výbornou**.

V Praze dne 18.1.2020

doc.dr.SHýbnerová CSc.

Oponentka